

2016

Závěrečná správa

Evidencia a nakladanie s pozemkami obcí SR

Závěrečná správa

Evidencia a nakladanie s pozemkami obcí SR

PREDKLADÁ

Ing. Karol Mitrík, predseda
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

VEDÚCI KONTROLNEJ AKCIE

Ing. Miroslav Štefánik

Banská Bystrica, december 2016

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK.....	4
ZOZNAM GRAFOV	4
ZHRNUTIE	5
1 CIEĽ KONTROLNEJ AKCIE	6
2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE.....	6
3 ZISTENIA A ODPORÚČANIA.....	7
3.1 CHARAKTERISTIKA KONTROLOVANÝCH SUBJEKTOV	7
3.2 DODRŽIAVANIE VŠEOBECNE ZÁVÄZNÝCH PRÁVNÝCH PREDPISOV PRI HOSPODÁRENÍ A NAKLADANÍ S POZEMKAMI	9
3.2.1 <i>Evidencia a vykazovanie pozemkov.....</i>	9
3.2.2 <i>Predaj, kúpa, zámena a nájom pozemkov.....</i>	9
3.3 KONTROLNÝ SYSTÉM	10
3.3.1 <i>Vnútorný kontrolný systém .....</i>	10
3.3.2 <i>Kontroly vykonávané externými inštitúciami .....</i>	10
4 REAKCIA KONTROLOVANÉHO SUBJEKTU.....	11
5 TÍM KONTROLÓROV.....	11
ZÁVER.....	11
KONTAKT	11

ZOZNAM SKRATIEK

SKRATKA	VÝZNAM
katastrálny úrad	Katastrálny odbor okresného úradu
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
postupy účtovania	Opatrenie MF SR č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky
zákon o majetku obcí	Zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov
zákon o miestnych daniach a poplatku za komunálne odpady	Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov
zákon o NKÚ SR	Zákon NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
zákon o obecnom zriadení	Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy	Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o účtovníctve	Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

ZOZNAM GRAFOV

Graf č. 1: Stav počtu obcí v krajoch SR, ktoré neevidovali pozemky.....	6
Graf č. 2: Hodnota pozemkov jednotlivých obcí po ich ocenení k 31. 12. 2015.....	7
Graf č. 3: Percentuálne zvýšenie celkovej hodnoty majetku obcí k 31. 12. 2015.....	8
Graf č. 4: Prehľad o nakladaní s pozemkami obcí.....	9

ZHRNUTIE

Novelou zákona o NKÚ SR bola v roku 2006 kontrolná činnosť NKÚ SR rozšírená aj na územnú samosprávu. Pôsobnosť NKÚ SR sa vzťahuje na všetky finančné prostriedky a majetok územnej samosprávy. Obce a mestá vlastnia nemalý majetok, ktorý nadobudli do vlastníctva prechodom od štátu alebo vlastnou činnosťou. Podľa zákona o majetku obcí sú obce povinné hospodáriť s týmto majetkom v prospech rozvoja obce a jej občanov, zhodnocovať, chrániť, užívať a viesť ho v účtovníctve. Kontrola evidencie a nakladania s pozemkami obcí bola vykonaná v súlade s plánom kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2016. Jednou z nosných tém strategického plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na roky 2015 až 2017 je zvýšenie kvality života so zameraním na hospodárenie a fungovanie kontrolných mechanizmov v samospráve. Kontrolná akcia bola zameraná na majetok – pozemky vo vlastníctve obcí. Cieľom bolo zlepšiť systém evidencie s pozemkami, a to dôsledným uplatňovaním systému kontroly v súlade s platnou legislatívou. Na základe analýzy účtovných závierok zverejnených v registri účtovných závierok bolo k 31. 12. 2014 zistených 160 obcí, ktoré pozemky vo svojom účtovníctve neevidovali. Aby NKÚ SR zistil stav a vývoj evidencie a nakladania s pozemkami obcí, kontrolóri preverili obdobie rokov 2013 až 2015. Finančnou analýzou bolo vybraných 32 obcí, ktoré nevedli pozemky v účtovníctve a ktorých skutočná rozloha pozemkov bola 5,21 mil. m². Tieto obce v roku 2015 hospodárili s rozpočtovými príjmami v sume 7,40 mil. eur a výdavkami v sume 7,15 mil. eur. Predpokladaná hodnota neevidovaných pozemkov bola 4,30 mil. eur, čo v porovnaní s rozpočtom zvýrazňuje dôležitosť správnej evidencie majetku.

Evidencia a vykazovanie pozemkov

Na základe vyžiadania NKÚ SR získal údaje z katastrálnych úradov, podľa ktorých všetky kontrolované obce vlastnili pozemky vedené na listoch vlastníctva. Kontrolou evidencie a vykazovania pozemkov bolo zistené, že ani jedna kontrolovaná obec v rokoch 2013 a 2014 neevidovala v účtovníctve pozemky vo svojom vlastníctve a nevedla o nich žiadnu evidenciu. Do konca roku 2015 tri obce čiastočne zaevidovali a sedem obcí ocenilo a zaevidovalo všetky pozemky. Zostávajúcich 22 obcí svoje pozemky o výmere 3,66 mil. m² neocenilo a nezaevidovalo do účtovníctva. Neevidovaním pozemkov obce znižovali výšku svojho celkového majetku. U 22 obcí, ktoré nezaevidovali svoje po-

zemky v účtovníctve, pri ich ocenení NKÚ SR (podľa príloh zákona o miestnych daniach a poplatku za komunálne odpady) by sa hodnota majetku týchto obcí zvýšila o 3,48 mil. eur, čo predstavuje zvýšenie v jednotlivých obciach v rozpätí od takmer 11 % do 450 %. Preverovaním vykonania inventarizácií v sledovanom období sme zistili, že inventarizáciu pozemkov nevykonalo 20 obcí, čím nebola splnená základná podmienka preukázateľnosti ich účtovníctva, vyplývajúca zo zákona o účtovníctve. Nesprávne vykazované údaje o majetku obce zasielali MF SR (DataCentrum), ktoré boli súčasťou súhrnných údajov verejnej správy.

Nakladanie s pozemkami

Najčastejším zistením pri nakladaní s pozemkami bolo nedodržanie postupov účtovania, nezverejňovanie zámerov predať, resp. prenajať pozemky, nezverejňovanie uzatvorených zmlúv a nenahlasovanie dlhodobých nájmov pozemkov katastrálnym úradom. V prípade predávaných pozemkov malo nesprávne účtovanie vplyv aj na nesprávny výpočet výsledku hospodárenia obcí, avšak vzhľadom na výšku hodnoty predávaného majetku tento rozdiel nebol významný. Kontrolou neboli potvrdené riziká podvodu a sprenevery majetku, nakladania s majetkom obce v neprospech občanov a rozvoja obce a nevýhodnosti podmienok uzatváraných zmlúv.

Kontrolný systém

Preverenie činnosti hlavných kontrolórov obcí poukázalo hlavne na nevykonávanie kontroly zameranej na evidenciu a nakladanie s pozemkami. Ani zo strany poslancov obecného zastupiteľstva nebola na nich vznesená takáto požiadavka. Preverením povinností obcí v oblasti overovania účtovnej závierky a jej súladu s výročnou správou auditorom sme zistili, že v rokoch 2013 a 2014 si 11 obcí túto povinnosť nesplnilo. V prípadoch, keď audit bol vykonaný, stanovisko auditorov obsahovalo aj napriek významným chybám pozitívne výroky, že účtovné závierky a informácie vo výročných správach poskytovali vo všetkých významných súvislostiach pravdivý a verný obraz o účtovnej závierke a o finančnej situácii obcí. Výnimkou boli tri obce, keď audit upozornil na nesúlad v evidencii pozemkov a v týchto obciach v roku 2015 došlo aj k náprave. Kontrolné systémy obcí boli, aj na základe informácií uvedených v tejto záverečnej správe,

vyhodnotené ako neúčinné a kontrolné mechanizmy nastavené v obciach ako nepostačujúce.

1 CIEĽ KONTROLNEJ AKCIE

Cieľom kontrolnej akcie bolo zlepšiť systém evidencie a nakladania s pozemkami dôsledným uplatňovaním kontrolných mechanizmov (starosta, obecné zastupiteľstvo, hlavný kontrolór, audítor) v súlade s platnou legislatívou. V súvislosti s neevidovaním pozemkov bola kontrolná akcia zameraná aj na účinnosť kontrolného systému obcí. Potreba vykonať kontrolu v evidencii pozemkov vyplynula z

analýzy účtovných zvierok zverejnených v registri účtovných zvierok, v ktorých obce neuvádzali žiadnu hodnotu pozemkov. Vyžadované údaje z katastrálnych úradov vybraných kontrolovaných obcí o listoch vlastníctva k pozemkom, ich druhu a výmere, predaji a kúpe, potvrdili vlastníctvo a nakladanie s pozemkami obcí.

Účel kontrolnej akcie: Preveriť evidenciu a nakladanie s pozemkami obcí so zameraním na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov.

Predmet kontroly: Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení a nakladaní s pozemkami a kontrolný systém súvisiaci s oblasťou pozemkov.

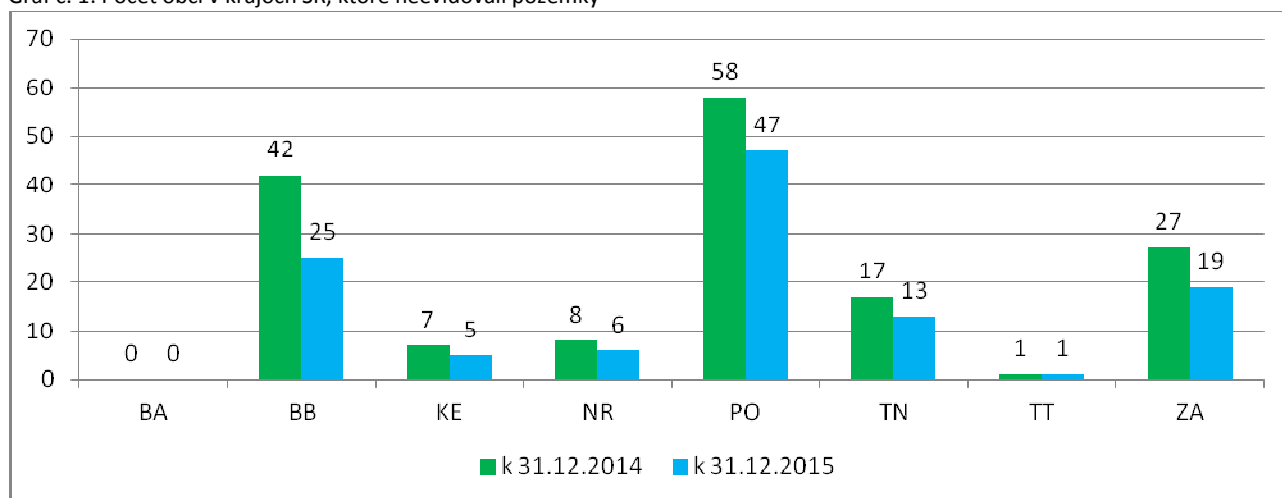
2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom o NKÚ SR a so štandardmi, ktoré vychádzajú zo základných princípov medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI). Pri kontrole boli použité kontrolórske postupy a techniky pre kontrolu súladu, najmä štúdiom vnútorných predpisov, kontrola dokladov, rozhovory s manažmentom a zamestnancami obce.

Kontrolované obce boli vybrané na základe analýzy účtovných zvierok zverejnených v registri účtov-

ných zvierok. Databáza obcí pre kontrolu obsahovala 160 obcí z celého Slovenska, ktoré k 31. 12. 2014 nevykazovali, v účtovných zvierkach na účte 031 – Pozemky, žiadnu hodnotu. V rámci tejto kontrolnej akcie po finančnej analýze bolo skontrolovaných 32 obcí zo štyroch krajov Slovenska, za obdobie rokov 2013 až 2015. V grafe č. 1 je zobrazený stav – počet obcí, ktoré neevidovali pozemky podľa jednotlivých krajov a jeho vývoj v rokoch 2014 a 2015.

Graf č. 1: Počet obcí v krajoch SR, ktoré neevidovali pozemky

Zdroj: Register účtovných zvierok (www.registeruz.sk)

Počet obcí, ktoré neevidovali pozemky, sa znížil o 44, zo 160 v roku 2014 na 116 v roku 2015. Hodnota ocenených pozemkov u týchto 44 obcí podľa

účtovných zvierok k 31. 12. 2015 bola viac ako 3,4 mil. eur, čo tvorilo takmer 17% podiel z hodnoty ich celkového majetku 20,5 mil. eur.

3 ZISTENIA A ODPORÚČANIA

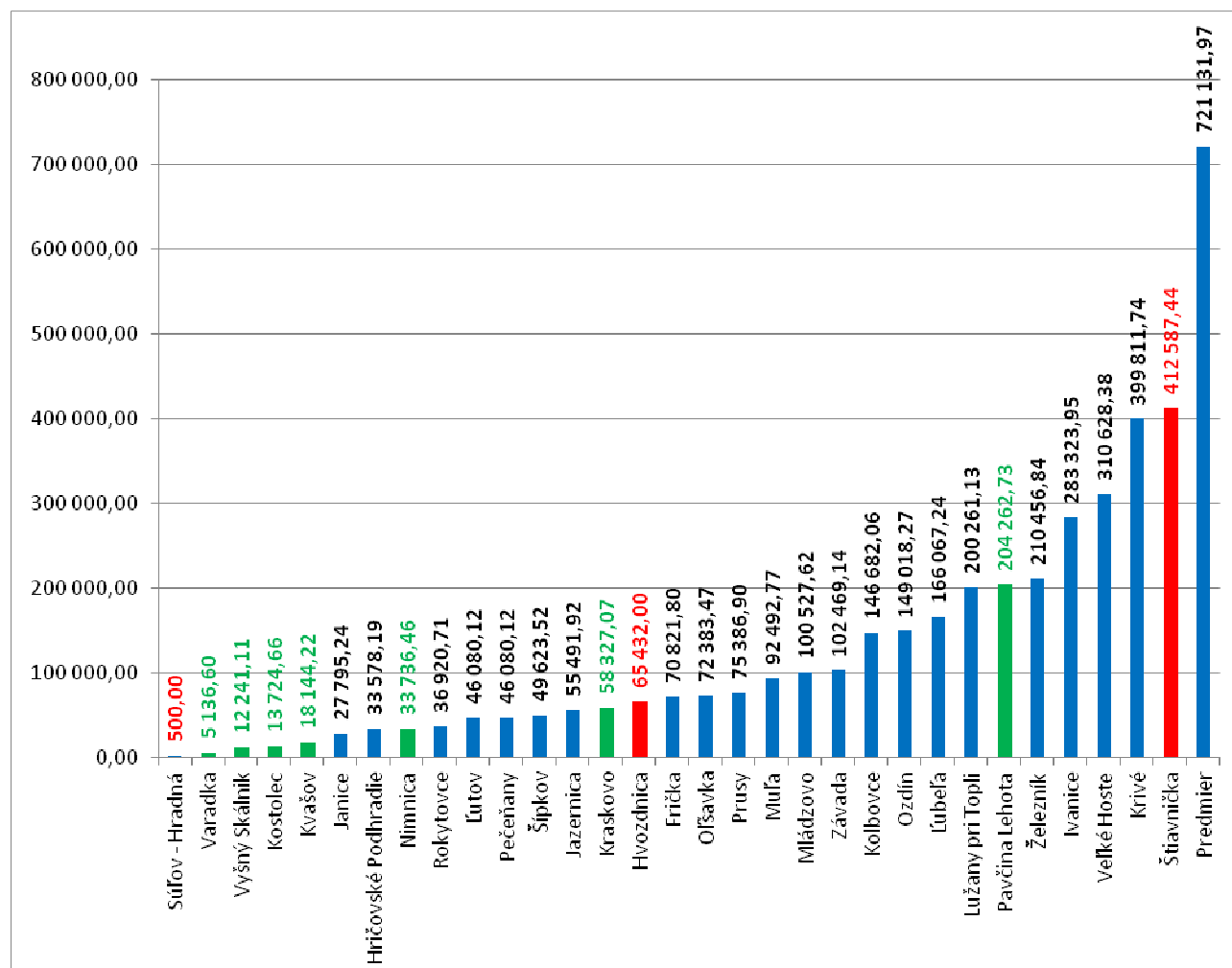
3.1 CHARAKTERISTIKA KONTROLOVANÝCH SUBJEKTOV

Kontrola bola vykonaná v Banskobystrickom, Prešovskom, Trenčianskom a Žilinskom kraji, z každého kraja osem obcí. Podľa počtu obyvateľov k 31. 12. 2015 mali tieto obce do 1 500 obyvateľov, najviac obcí (23) malo do 500 obyvateľov. Podľa vyžiadaných údajov z katastrálnych úradov všetky obce k 1. februáru 2015 vlastnili pozemky vedené na listoch vlastníctva. Výsledky kontroly ukázali, že 22 obcí do konca roku 2015 svoje pozemky o výmere 3,66 mil. m² neocenilo. Počas roka 2015 tri obce ocenili časť svojich pozemkov a sedem obcí ocenilo všetky svoje

pozemky o výmere 775,4 tis. m². Čiastočné ocenenie vykonala obec Hvozdnica, keď z celkovej výmery 340 579 m² ocenila 68 890 m² (20,23 %), obec Súľov-Hradná z výmery 357 706 m² ocenila 1 309 m² (0,37 %) a obec Štiavnička z výmery 85 328 m² ocenila 64 731 m² (75,86 %).

V súčasnosti neexistuje právny predpis, ktorý by obciam určoval jednotný postup pri oceňovaní pozemkov. Pre vyjadrenie hodnoty neocenovaných pozemkov obcí a výpočet percenta zvýšenia hodnoty ich celkového majetku, NKÚ SR stanovil hodnotu pozemkov podľa príloh č. 1 a 2 zákona o miestnych daniach a poplatku za komunálne odpady. Výsledky hodnôt pozemkov po ich ocenení sú v grafe č. 2.

Graf č. 2: Hodnota pozemkov jednotlivých obcí po ich ocenení k 31.12.2015 (v eur)

Zdroj: NKÚ SR a účtovné závierky

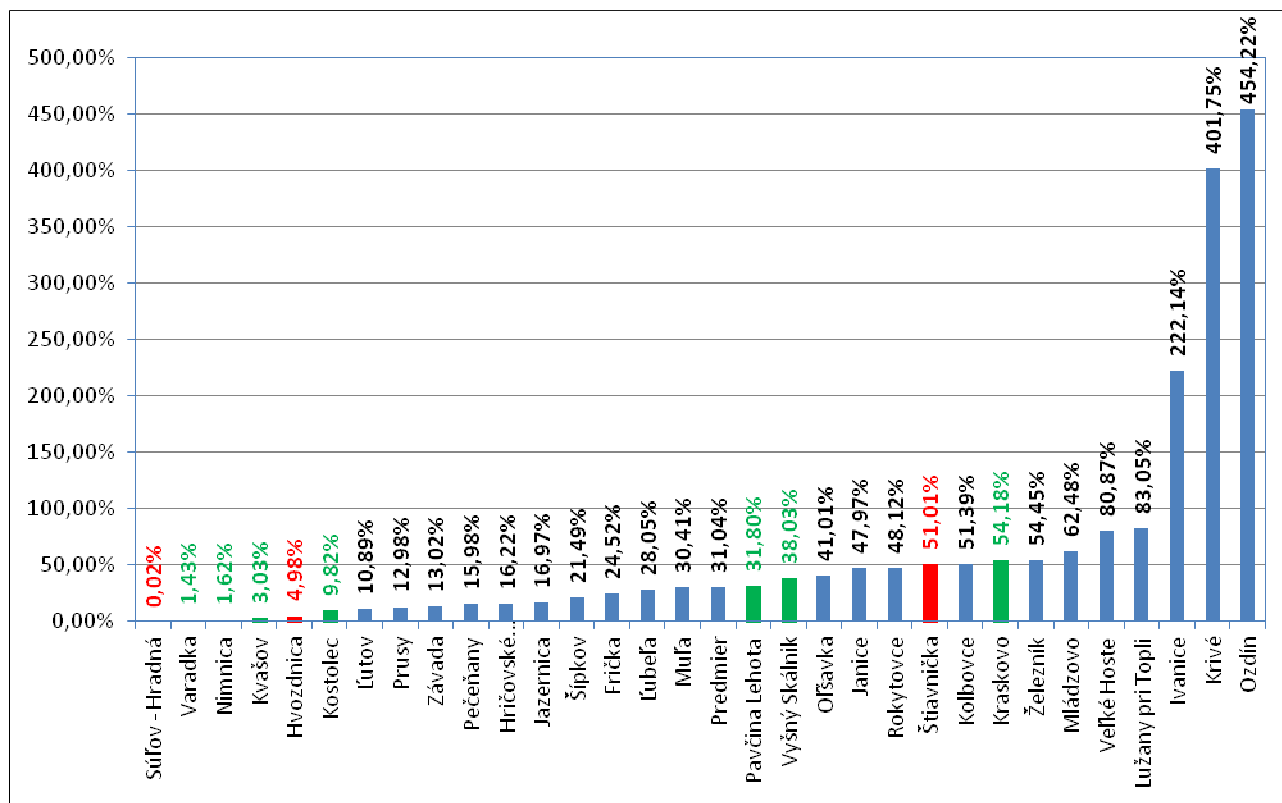
Legenda ku grafu:

- obce s čiastočným ocenením svojich pozemkov
- obce s ocenením všetkých svojich pozemkov
- obce s ocenením pozemkov podľa NKÚ SR

Hodnota pozemkov v prípade 22 obcí bola NKÚ SR ocenená spolu na 3,48 mil. eur. Pri oceňovaní pozemkov NKÚ SR vychádzal z údajov z katastrálnych úradov o výmere a druhu jednotlivých pozemkov. Pozemky obcí boli na účely tejto kontroly ocenené jedným z možných spôsobov ocenenia, pričom obciam nebola určená povinnosť postupovať

podľa tejto metodiky pri dodatočnom oceňovaní pozemkov vo svojom vlastníctve. Vybraný spôsob ocenenia mal pre obce len informatívny charakter. Konkrétny spôsob ocenenia pozemkov si obce zvolili samostatne, v rámci prijímania opatrení na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov.

Graf č. 3: Percentuálne zvýšenie celkovej hodnoty majetku obcí k 31. 12. 2015

Zdroj: NKÚ SR

Graf č. 3 dokumentuje, o koľko percent sa zvýšila hodnota majetku obcí v porovnaní s celkovou hodnotou majetku k 31. 12. 2015. V prípade siedmych obcí, ktoré samy ocenili pozemky v priebehu roka 2015 bolo zvýšenie v rozpätí od 1,43 % (obec Varadka) do 54,18 % (obec Kraskovo). V prípade 22 obcí, ktoré do konca roka 2015 neocenili pozemky, by po ocenení pozemkov NKÚ SR bolo zvýšenie v rozpätí od 10,89 % (obec Ľutov) do 454,22 % (obec Ozdín). Chyby v evidencii a vykazovaní majetku u týchto 22 obcí v kontrolovanom období tak významne ovplyvnili informácie, ktoré obce vykazovali vo svojich účtovných a finančných výkazoch.

3.2 DODRŽIAVANIE VŠEOBECNE ZÁVÄZNÝCH PRÁVNÝCH PREDPISOV PRI HOSPODÁRENÍ A NAKLADANÍ S POZEMKAMI

3.2.1 Evidencia a vykazovanie pozemkov

Výsledky kontroly potvrdili riziko nesprávnej a neúplnej evidencie majetku a nesprávnosť, neúplnosť a nepravdivosť aktív a pasív zverejnených v účtovných a finančných výkazoch obcí. Obce nevedeli predložiť delimitačné protokoly, ktorými pozemky prešli do ich vlastníctva. Tým nebolo možné preukázať, akým spôsobom a kedy obce jednotlivé pozemky nadobudli. Vzhľadom na neúplnosť informácií v existujúcich dokladoch, obce neboli schopné preukázať evidenciu o ich výmere alebo hodnote. V prípade čiastočného ocenenia pozemkov boli pozemky zaevidované ako novoobjavený majetok v rámci inventarizácie, resp. bola zaevidovaná hodnota pozemku obstarávacou cenou pri jeho kúpe.

Neocením a nezaúčtovaním všetkých pozemkov obce nekonali v súlade so zákonom o účtovníctve, podľa ktorého boli povinné tento majetok oceňovať, a to ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu, ku dňu zostavenia účtovnej závierky alebo k inému dňu v priebehu účtovného obdobia. Z dôvodu neocenenia a neevidovania pozemkov v účtovníctve nevedli obce svoje účtovníctvo správne a úplne.

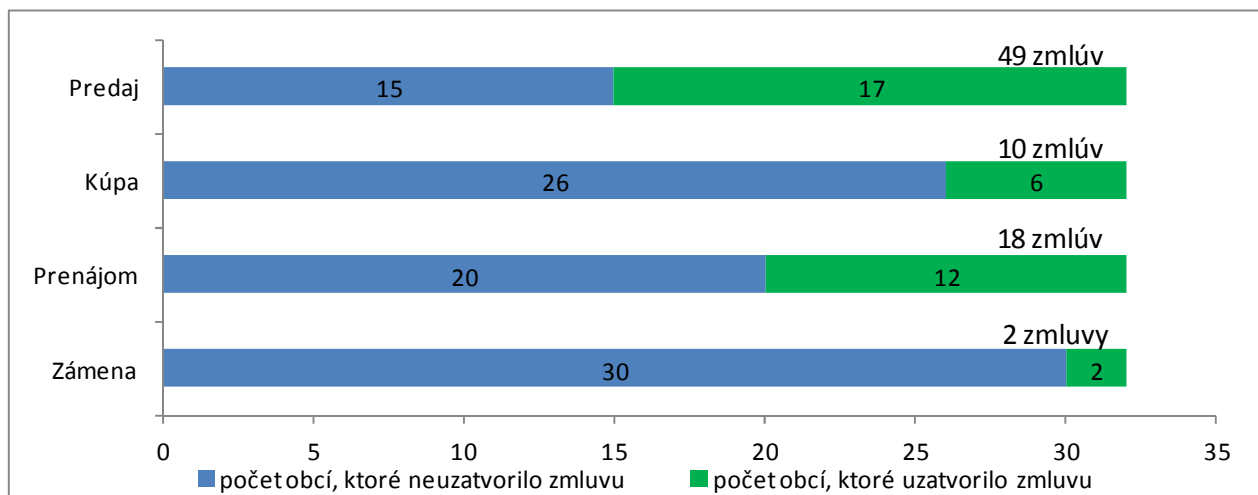
Nesúlad medzi skutočným a účtovným stavom pozemkov obce nezistili ani inventarizáciou majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov. Najčastejším dôvodom bolo, že obce pozemky neinventarizovali. Najzávažnejším zistením pri evidencii a vykazovaní pozemkov, okrem ich neocenenia a nezaúčtovania, bolo, že v rokoch 2013, 2014 a 2015 až 20 obcí (Ivanice, Janice, Mlázovo, Ozdín, Závada, Krivé, Frička, Varadka, Kolbovce, Oľšavka, Lužany pri Topli, Železník, Prusy, Pečeňany, Ľutov, Šípkov, Veľké Hoste, Pavčina Lehota, Jazernica, Hričovské Podhradie) vôbec nevykonalo inventarizáciu pozemkov. Štyri obce (Vyšný Skálnik, Kraskovo, Muľa, Nimnica) nevykonali inventarizáciu v rokoch 2013 a 2014, a obec Rokytovce v roku 2014. Obce v uvedenom období neoverovali, či stav majetku v účtovníctve zodpovedá skutočnosti. Nevykonaním inventarizácie všetkých majetkových účtov obce nezabezpečili splnenie podmienky vy-

plývajúcej zo zákona o účtovníctve, podľa ktorej je účtovníctvo účtovnej jednotky preukázateľné, ak účtovná jednotka vykonala inventarizáciu. Neevidovaním pozemkov vo svojom účtovníctve, obce v kontrolovanom období vykazovali nesprávne údaje v účtovných závierkach, čím účtovné závierky neposkytovali verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva. Nesprávne vykazované údaje boli zasielané MF SR (DataCentrum) a boli súčasťou súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy. Nesprávne údaje o majetku obce uviedli aj vo finančných výkazoch o vybraných údajoch z aktív a pasív, záverečných účtoch a výročných správach. Niektoré obce (Ozdín, Krivé, Frička, Varadka) nemali za roky 2013 a 2014 vypracované záverečné účty a obec Ozdín ani výročné správy.

3.2.2 Predaj, kúpa, zámena a nájom pozemkov

NKÚ SR kontrolou zistil, že v rokoch 2013 až 2015 bol v obciach zaznamenaný predaj pozemkov v hodnote takmer 80 tis. eur a nákup pozemkov v hodnote 64 tis. eur. Najčastejšie obce predávali a prenajíkali svoje pozemky. Podrobnejší prehľad o počtoch uzatvorených zmlúv je uvedený v grafe č. 4.

Graf č. 4: Prehľad o nakladaní s pozemkami obcí

Zdroj: NKÚ SR

Najčastejšími zisteniami pri nakladaní s pozemkami bolo nedodržanie postupov účtovania, nezverejňovanie zámerov predajť, resp. prenajať pozemky, nezverejňovanie uzatvorených zmlúv a nenahlasovanie dlhodobých nájmov pozemkov katastrálnym úradom. V prípade predávaných po-

zemkov malo nesprávne účtovanie vplyv aj na nesprávny výpočet výsledku hospodárenia obcí, avšak vzhľadom na výšku hodnoty predávaného majetku nebol tento rozdiel v predmetných obciach významný.

3.3 KONTROLNÝ SYSTÉM

V súvislosti s nedostatkami v evidovaní a vykazovaní pozemkov obcí, NKÚ SR identifikoval v etape prípravy kontrolnej akcie riziko neúčinnosti kontrolného systému a mechanizmov, ktoré by mali v obciach fungovať. Cieľ bol jasný – odhaliť chyby, ktoré môžu významne ovplyvňovať pravdivosť údajov uvádzaných v účtovných a finančných výkazoch obcí.

3.3.1 Vnútorň kontrolný systém

Preverenie účinnosti vnútorného kontrolného systému vo vzťahu ku kontrolovanej oblasti bolo vykonané kontrolou plnenia si vybraných základných povinností hlavnými kontrolórmí obcí a ich prípadných kontrol zameraných na oblasť pozemkov.

NKÚ zistil, že počas preverovaného obdobia rokov 2013 až 2015 iba obec Kostolec nemala zvoleného hlavného kontrolóra. V obciach Vyšný Skálnik a Rokytovce nemali zvoleného hlavného kontrolóra dva roky. Kontrolou plnenia vybraných základných povinností hlavnými kontrolórmí sme zistili, že prevažná väčšina si základné povinnosti vyplývajúce zo zákona o obecnom zriadení plnila. Zistené nedostatky boli najčastejšie v nepredkladaní návrhov plánu kontrolnej činnosti obecnému zastupiteľstvu v súlade so zákonom.

Predkladané stanoviská k návrhom záverečného účtu neobsahovali upozornenie na nedostatky vo vykazovaní údajov týkajúcich sa pozemkov.

Najzávažnejším problémom vo vzťahu ku kontrolovanej oblasti NKÚ zistil, že hlavní kontrolóri nevykonávali kontroly zamerané na evidenciu a nakladanie s pozemkami, a ani zo strany poslancov obecného zastupiteľstva nebola na nich vznesená takáto požiadavka. Výnimkou bola obec Veľké Hoste, v ktorej hlavný kontrolór v roku 2013 vykonal kontrolu zameranú na evidenciu majetku obce – ocenenie pozemkov. Z vykonanej kontroly bol vypracovaný záznam aj napriek tomu, že zistil nesúlad v evidencii pozemkov. Ocenenie pozemkov v roku 2015 v siedmich obciach a čiastočné zaevidovanie hodnoty pozemkov v prípade troch obcí nebolo výsledkom funkčnosti ich kontrolných mechanizmov.

Celkové hodnotenie vnútorného kontrolného systému so zameraním na oblasť evidencie pozemkov poukazuje na neúčinnosť kontrolných mechanizmov obcí v kontrolovanom období.

Výsledky tejto kontroly potvrdili skúsenosti z predchádzajúcich kontrol NKÚ SR v tom, že hlavní kontrolóri v malých obciach s nedostatočným per-

sonálnym zabezpečením na vykonávanie administratívnych činností vykonávajú v obci aj činnosti, ktoré pomáhajú obciam, ale nesúvisia s povinnosťami definovanými v zákone o obecnom zriadení. V neposlednom rade významným činiteľom v práci hlavných kontrolórov zostáva aj ich nízky pracovný úväzok.

Kontrola potvrdila, že v obciach s nízkym počtom obyvateľov nie sú vytvorené predpoklady na spoľahlivý a účinný vnútorný kontrolný systém.

3.3.2 Kontroly vykonávané externými inštitúciami

Kontrolná akcia bola zameraná aj na preverenie nastavenia iných kontrolných mechanizmov, ktoré nesúvisia s vnútorným kontrolným systémom obcí. Mali by ho dopĺňať a slúžiť na odhalenie nedostatkov v účtovníctve obcí a vo vykazovaní skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva.

Preverené bolo overovanie účtovných závierok a súlad výročných správ s účtovnými závierkami, a to nezávislými audítormi. Povinnosť vykonať audit účtovnej závierky a overiť súlad výročnej správy s účtovnou závierkou majú obce do jedného roka od skončenia účtovného obdobia, za ktoré sa zostavuje. Vyhodnotenie tejto povinnosti bolo urobené za roky 2013 a 2014, pretože pre vykonávanie auditu týchto dokumentov za rok 2015 (v čase výkonu kontrol) plynula zákonná lehota. Kontrola NKÚ SR zistila, že z 32 len 15 obcí v obidvoch vyhodnocovaných rokoch splnilo zákonnú povinnosť overenia účtovnej závierky a aj jej súladu s výročnou správou audítorm. V prípadoch nevykonania auditu, ako dôvod obce najčastejšie udávali nedostatok finančných prostriedkov. Zo všetkých vykonaných auditov (v sledovanom období) len v obciach Vyšný Skálnik, Kraskovo a Nimnica upozornil audit na nesúlad v evidencii pozemkov a v týchto obciach v roku 2015 došlo aj k nutnej náprave. Z 22 obcí, v ktorých nedošlo k oceneniu pozemkov, bol v 15 obciach vykonaný audit aspoň raz. Najzávažnejším zistením bolo, že pri overení dokumentov auditom nebolo poukázané na významné nedostatky v evidovaní a vykazovaní pozemkov, ktorých významnosť vzhľadom na celkovú hodnotu majetku obce je uvedená v grafe č. 3 tejto záverečnej správy. V tejto súvislosti bolo kontrolou identifikované riziko nevhodného, neefektívneho a neúčinného vynakladania finančných prostriedkov, nakoľko finančné prostriedky na zabezpečenie auditorských služieb sú hradené z finančných prostriedkov rozpočtu obce, a ich vynakladanie musí byť v súlade so záko-

nom o rozpočtových pravidlách verejnej správy hospodárne, efektívne a účinné.

ODPORÚČANIA

1. NKÚ SR odporúča vláde SR – aby sa zaoberala pokračovaním neukončenej reformy samosprávy, a to vytvorením legislatívnych predpokladov na vykonávanie ekonomických kompetencií, najmä malých obcí, s odborným zázemím pre vedenie účtovníctva.
2. Odporúča Ministerstvu vnútra SR – v rámci optimalizácie výkonu samosprávy v tretej etape programu ESO, vykonať audit samosprávy z hľadiska efektívnosti, nastavenie hospodárenia s majetkom obcí.
3. Odporúča Ministerstvu financií SR – zlepšiť kontrolné mechanizmy pri vykazovaní údajov vo finančných výkazoch o vybraných údajoch z aktív a pasív, a to s cieľom – eliminovať riziko vstupovania nesprávnych a neoverených údajov do štatistických podkladov a konsolidovaných materiálov štátu.

4 REAKCIA KONTROLOVANÉHO SUBJEKTU

Ku kontrolným zisteniam, uvedeným v protokoloch o výsledku kontroly, neboli zo strany žiadnej z kontrolovaných obcí vznesené námietky proti ich pravdivosti, úplnosti a preukázateľnosti.

Kontrolované obce prijali spolu 211 opatrení na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov. Týkali sa predovšetkým zabezpečenia ocenenia všetkých doteraz neocenených pozemkov, ich zaevidovanie do účtovníctva, zavedenie analytickej evidencie pozemkov a vykonanie inventarizácie. Obce,

u ktorých boli zistené nedostatky v účtovaní pri predaji, kúpe, resp. nájme pozemkov, prijali opatrenie postupovať v účtovníctve v súlade s postupmi účtovania. Plnenie prijatých opatrení NKÚ SR vyhodnotí po predložení správ o splnení, resp. bude monitorovať plnenie opatrení. V odôvodnených prípadoch bude plnenie preverené samostatnou kontrolou k plneniu opatrení alebo v rámci iných kontrol, ktorú/é NKÚ SR vykoná v príslušnej obci v nasledujúcich rokoch.

5 TÍM KONTROLÓROV

Kontrolu vykonalo 13 kontrolórov s viacročnou praxou, a to zo štyroch expozitúr NKÚ SR. V Banskobystrickom kraji dvaja kontrolóri a vedúci kontrolnej akcie, v Prešovskom kraji štyria kontro-

lóri, v Trenčianskom kraji štyria kontrolóri a v Žilinskom kraji dvaja kontrolóri. Kontrola bola vykonaná v spolupráci a za podpory 15 katastrálnych odborov príslušných okresných úradov.

ZÁVER

Cieľom kontrolnej akcie bolo zlepšiť systém evidencie a nakladania s pozemkami. V priebehu roka 2015 sedem kontrolovaných obcí ocenilo všetky pozemky. Na základe prijatých opatrení 22 obcí, ktoré neocenili pozemky a tri obce, ktoré čiastočne ocenili svoje pozemky, najneskôr do konca roka

2016 odstránia nedostatky v evidencii pozemkov. Počet 116 obcí, ktoré ku koncu roka 2015 nevykazovali v účtovných závierkach na pozemkovom účte žiadnu hodnotu, by sa tak ku koncu roka 2016 znížil na 94 obcí.

KONTAKT

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
Priemyselná 2
824 73 Bratislava 26

e-mail: info@nku.gov.sk
web: www.nku.gov.sk
telefón: 02 – 501 14 911 – podateľňa